

Л. В. Рябець

Жарт

ЖАРТ – дотепний вислів, комічна дія, оксиморон, що викликає сміх. Побуває здавна в усній нар. творчості як імпровізов., невеликий за обсягом, сюжетно завершений твір із несподіваною коміч. розв’язкою, наповнений нісенітницями, каламбурами, приказками, прислів’ями, звуконаслідуваннями, алогізмами тощо; використовують для розваги, присоромлення. В основі Ж. – оригін. смішна вигадка, дотеп. Жартуючи, висміюють негат. люд. риси, комічну поведінку, згубні пристрасті, побут. ситуації. Ж. часто ставав першоосновою бурлеску, інтермедії, водевілю, фарсу; може набувати худож. форми вірша, жартівливої пісні, анекдоту, гуморески, усмішки, фейлетону, шаржу, пародії, гротеску, небилиці, фабльо та ін. Водночас Ж. позначають зафіксований самим автором літ. жанр гуморист. чи сатир. характеру – п’єси з коміч. колізіями переважно побут. плану, напр., «Драма без горілки (Жарт в одній дії)», «Химерний батько» (Жарт у двох діях) В. Самійленка. Ж. використовували у літ. творчості С. Руданський, І. Котляревський, Г. Квітка-Основ’яненко, І. Нечуй-Левицький, Остап Вишня, М. Годованець, С. Олійник, О. Ковінька, П. Глазовий, Д. Білоус, І. Немирович, О. Жолдак, О. Черногуз, В. Іванович, Є. Дудар та ін. Ж. може бути елементом проз. чи віршов. творів.

Бібліографічний опис:

Жарт / Л. В. Рябець // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18879>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).